تجاوز، پاسخی درخور و کوبنده ارائه خواهیم کرد. ان‌شاءالله به فضل الهی، ملت بزرگ ایران با ایستادگی در برابر این رژیم اشغالگر و نسل‌کش، و حامیان مدعی تمدنش، آن‌ها را زمین‌گیر خواهد ساخت.»

دفاع مشروع ادامه پیدا خواهد کرد

سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه در این جلسه که صبح روز یکشنبه با حضور مدیران ارشد وزارت خارجه برگزار شد، میزبان دیپلمات‌های خارجی بود. عراقچی در ابتدای صحبت‌های خود، به شرح تجاوزات اسرائیل به ایران از روز جمعه، ترور فرماندهان ارشد نظامی، دانشمندان هسته‌ای، مردم غیرنظامی، حمله به تاسیسات اتمی و همچنین پاسخ مشروع ایران بر اساس قوانین بین‌المللی پرداخت. وزیر امور خارجه بر این موضوع تاکید کرد که پس از روی آوردن اسرائیل به هدف قرار دادن نقاط اقتصادی، ایران نیز طیف اهداف خود را گسترده‌تر کرد. او همچنین با اشاره به حمله اسرائیل به عسلویه، تلاش برای کشاندن جنگ به منطقه خاورمیانه را یک اشتباه راهبردی خواند؛ اشتباهی که نه‌فقط منطقه بلکه جهان را درگیر می‌کند. رئیس دستگاه دیپلماسی کشورمان همچنین بر این موضوع تاکید کرد که جلسه فوق‌العاده شورای حکام آژانس روز دوشنبه به درخواست ایران برگزار می‌شود و ایران انتظار دارد که این شورا اقدام اسرائیل را به عنوان نقض آشکار حقوق بین‌الملل به طور قاطع محکوم کند.

وزیر امور خارجه با تاکید بر اینکه ما به‌هیچ‌وجه خواهان گسترش این جنگ به سایر کشورها یا منطقه نیستیم، مگر اینکه بر ما تحمیل شود، گفت: «اصولاً ما آغازگر این جنگ نبودیم و در حال پیگیری دیپلماسی در خصوص برنامه هسته‌ای خود بودیم، اما این تجاوز به ما تحمیل شد. ما از خود دفاع می‌کنیم و این دفاع کاملاً مشروع است. با اقتدار از خود دفاع خواهیم کرد و این دفاع صرفاً پاسخی به تجاوزات است. بنابراین، اگر تجاوز متوقف شود، واکنش‌های ما نیز به‌طور طبیعی متوقف خواهد شد.» این بخش از سخنان عراقچی مبنی بر توقف حملات ایران در صورت توقف تجاوزات طرف اسرائیلی، با واکنش‌های تندی در شبکه‌های اجتماعی مواجه شد.

عراقچی با اشاره به اینکه قرار بود امروز در مسقط، دور ششم مذاکرات هسته‌ای برگزار شود، گفت: همان‌گونه که بارها اعلام کرده‌ایم، ما به صلح‌آمیز بودن برنامه هسته‌ای خود اطمینان کامل داریم و هیچ مشکلی برای اثبات این اعتماد به جهانیان نداریم، همان‌طور که در توافق هسته‌ای سال ۲۰۱۵ این کار را انجام دادیم. ما برای هر توافقی که هدف آن جلوگیری از دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای باشد، آمادگی داریم، زیرا این اصل اعتقادی ماست که سلاح‌های هسته‌ای ممنوع و حرام هستند. اما اگر هدف توافق، محروم کردن ایران از حقوق هسته‌ای مشروع خود باشد، طبیعی است که برای چنین توافقی آمادگی نداریم.»

او ادامه داد: «با همین منطق، ما وارد مذاکرات با آمریکا شدیم و تاکنون پنج دور مذاکره برگزار کرده‌ایم. در دور ششم، قرار بود طرح پیشنهادی خود را برای یک توافق احتمالی به طرف آمریکایی ارائه دهیم. در دور گذشته، پیشنهاد آمریکا از نظر ما دارای اشکالاتی بود و قابل قبول نبود. ما دیدگاه‌های خود را منتقل کرده و پیشنهاد متقابلی آماده کرده بودیم که قرار بود امروز ارائه شود. به اعتقاد ما، این پیشنهاد می‌توانست راه را برای دستیابی به توافق هموار کند. کاملاً روشن است که رژیم صهیونیستی نه‌تنها خواهان هیچ توافقی در موضوع هسته‌ای نیست، بلکه مخالف مذاکره و دیپلماسی است. تجاوز به ایران در میانه مذاکرات هسته‌ای، گواهی بر این است که رژیم صهیونیستی با هرگونه مذاکره‌ای مخالف است.»

رئیس دستگاه دیپلماسی با بیان اینکه تجاوز رژیم اسرائیل به جمهوری اسلامی ایران هرگز نمی‌توانسته بدون توافق و حمایت آمریکا صورت بگیرد، گفت: «ما مدارک متقنی در اختیار داریم که نشان‌دهنده حمایت نیروهای آمریکایی و پایگاه‌های آمریکا در منطقه از حملات نیروهای نظامی رژیم صهیونیستی است. این تحرکات را با دقت رصد کرده‌ایم و همچنان در حال رصد آن‌ها هستیم و شواهد متعددی در دست داریم که نشان می‌دهد چگونه نیروهای آمریکایی به رژیم صهیونیستی کمک کرده‌اند.»

عراقچی خاطرنشان کرد: «از همه این شواهد مهم‌تر، اظهارات رئیس جمهور آمریکاست که در توئیت‌های خود به‌صراحت حمایت خود را اعلام کرده است. او صریحاً بیان کرده که بدون تجهیزات آمریکایی، این حملات ممکن نبود و همچنین اعلام کرده که مراحل بعدی نیز در دستور کار قرار دارد. بنابراین، از نظر ما، آمریکا شریک این حملات محسوب می‌شود و باید مسئولیت خود را بپذیرد. البته، در واکنش به حملات رژیم صهیونیستی، تمرکز خود را بر اهدافی در داخل رژیم صهیونیستی معطوف کرده‌ایم.»

عراقچی با بیان اینکه خرابکاری اسرائیل در سایت نطنز در جریان مذاکرات احیای برجام (بهار ۱۴۰۰) نیز با هدف تخریب مسیر دیپلماسی صورت گرفت و ایران در واکنش به آن غنی‌سازی ۶۰ درصدی را آغاز کرد، ادامه داد: «اکنون نیز اقدامی که صورت گرفته، دقیقاً با هدف تخریب دیپلماسی و مذاکرات انجام شده است. ما اطلاع داریم که دولت آمریکا با این اقدام همراهی کرده است. طی دو روز گذشته، از طریق کانال‌های مختلف، پیام‌هایی از آمریکا دریافت کردیم که ادعا می‌کنند در این حمله دخالتی نداشته و نخواهند داشت. با این حال، ما این ادعا را باور نداریم، زیرا شواهدی در اختیار داریم که خلاف آن را نشان می‌دهد. اگر دولت آمریکا واقعاً چنین ادعایی دارد، باید به‌صورت صریح و علنی موضع خود را اعلام کند. ارسال پیام خصوصی کافی نیست. لازم است دولت آمریکا به‌طور شفاف حمله به تأسیسات هسته‌ای را محکوم کند. چنین اقدامی از منظر حقوق بین‌الملل محکوم است و انتظار ما این است که دولت آمریکا برای اثبات حسن‌نیت خود، حمله به تأسیسات صلح‌آمیز هسته‌ای را صراحتاً محکوم کرده و خود را از این ماجرا کنار بکشد.»

حسن‌نیت ایران

صحبت‌های عراقچی نشان می‌دهد که ایران در عین دفاع از خود در برابر تجاوزات اسرائیل و وارد کردن ضربه‌های متقابل به این رژیم، با توجه به دکترین و سیاست اصولی هسته‌ای خود مسیر دیپلماسی را مسدود نمی‌بیند؛ نه اینکه به هر توافقی تن می‌دهد. نکته‌ای که می‌توان در صحبت‌های عراقچی نیز مورد توجه قرار داد این است که ایران در چند روز گذشته فقط اسرائیل را هدف حملات سنگین قرار داده و سمت پایگاه‌های آمریکایی نرفته است. همچنین روز گذشته رسانه آمریکایی سی‌ان‌ان مدعی شد که یکشنبه هفته گذشته تماس تلفنی میان استیو ویتکاف و عراقچی به صورت مستقیم برقرار شده است. این خبر تا زمان تنظیم این گزارش تائید یا تکذیب نشد. اینکه آیا مسیر دیپلماسی می‌تواند ادامه پیدا کند یا نه، به تحولات روزهای آینده بستگی دارد.

قائمی با اشاره به اینکه باید شهر تهران نظام کلی برای پناهگاه‌ها داشته باشد، گفت: «بعد از اتمام جنگ ۸ ساله با رژیم بعثی شرایط کشور به سوی صلح سوق پیدا کرد و کسی نگران چنین حوادثی نبوده و پناهگاه‌های یکپارچه، منسجم و دارای تجهیزات و امکانات هم پیش‌بینی نشده است. در حیفا و اورشلیم و تل‌آویو که هر روز در جنگ هستند و از مردم فلسطین ترس دارند، انبوهی از پناهگاه‌ها را در اختیار دارند. اما اینکه زندگی انسانی نیست.»

این عضو شورای شهر تهران با اشاره به اینکه امیدوارم اصل این اتفاقات خاتمه پیدا کند، تاکید کرد: «وزارت کشور، سازمان مدیریت بحران کشور و سازمان مدیریت بحران تهران باید با فکر به این موضوع، پیش‌بینی‌های لازم را برای اتفاقات آینده (خدای نکرده) بکنند تا دچار این خسارت‌ها نشویم.»

قائمی درباره سرنوشت پناهگاه‌های دوران جنگ با عراق، گفت: «پناهگاه‌هایی در تهران به ویژه در مناطق پرتردد مانند بازار و... ایجاد شد اما بعد از جنگ به متروکه‌ای تبدیل شده که به نقاط آسیب تبدیل شد. بنابراین اگر قرار است برای ایجاد پناهگاه‌ها تدبیری اندیشیده شود باید طوری باشد که در ایام غیربحران هم قابل استفاده باشد که تبدیل به یک نقطه آسیب‌زا برای شهر نشود.» او در پاسخ به این سوال که برای اسکان شهروندان در مترو تمهیداتی اندیشیده شده؟ متروها سرویس‌های بهداشتی و... ندارند، تاکید کرد: «این پکیج کامل است. برای اسکان شهروندان باید به موضوعاتی از قبیل ذخیره آب، سرویس بهداشتی و... نیز فکر شود. قطعاً ساماندهی سریع مترو برای اسکان شهروندان کار دشواری است. ذخیره آب که سخت نیست اما راه‌اندازی چشمه‌های سرویس بهداشتی به‌ویژه در فضای بسته کار سختی است.»

رژیم صهیونیستی از پشت خنجر زد

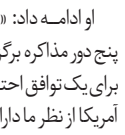

البته موضوع پناهگاه‌ها دغدغه برخی در تذکرات پیش از دستور اعضای شورای شهر تهران نبود. **محمد آقامیری، عضو شورای شهر تهران** به نوعی به مذاکرات غیرمستقیم ایران و آمریکا تاخت و علت اصلی این اتفاقات را سرگرم شدن ایران به مذاکره دانست. او گفت: «دوستان ما با حسن‌نیت وارد مذاکره شدند، اما طرف مقابل از فضا استفاده کرد و مذاکره را یک مسیر فریب کردند تا خیال ما را آسوده کنند که به توافق می‌رسیم اما متاسفانه رژیم منحوس صهیونیستی از پشت خنجر زد و ملت ما را داغدار کرد. ردای شهادت شایسته دانشمندان و نظامیان است اما این از بار مسئولیت نهادهایی نمی‌کاهد که مسئول حفاظت از آنها را بر عهده داشتند در حالی که از منافقان داخلی تا دشمنان خارجی دشمن آنها بودند. این باید در جایگاه خود بررسی شود. اگر بخواهیم این عزیزان را به همین طریق از دست بدهیم قابل قبول نیست.» آقامیری با اشاره به اینکه قلب ما از این جنایات آتش گرفته است، افزود: «در این جنگ طرف مقابل در عمق پناهگاه‌ها خزیده‌اند و ملت ما کف خیابان‌ها و روی پشت‌بام‌ها آن را تماشا می‌کنند. این در دنیا بی‌نظیر است که عملیاتی که صددرصد برای مردم خطرناک است را اینطور نگاه کنند. این حاکی از اطمینان عقلی و قلبی مردم به نیروهای مسلح برای حفاظت از مردم و کشور است. مبادا توصیه‌های امنیتی آنقدر زیاد شود که توی دل مردم خالی شود.»

مهدی چمران نیز با اشاره به اینکه چه کسی جنگ را شروع کرد؟ تاکید کرد: «جمهوری اسلامی بعد از وعده صادق ۲ موضوع را پیگیری نکرد که مورد انتقاد بسیاری هم بود و شاید اگر پیگیری می‌کرد اینگونه اتفاق نمی‌افتاد. ولی پیگیری نکرد و این چند روز رژیم اشغالگر قدس به بیشتر نقاط ایران با کمک آمریکای جنایتکار حمله کرد و ممکن است از سایر کشورهای منطقه نیز کمک گرفته باشد که باید این موضوع روشن شود. اسرائیل در زمانی به ایران حمله کرد که مذاکرات غیرمستقیم در جریان بود و آمریکا تلاش می‌کرد عقاید خود را به ملت ایران تحمیل کند. ترامپ هم می‌گوید هر چه من می‌گویم باید گوش کنید. این قلدرمآبی و تو خالی او قابل قبول نیست. خودش را مفتضح خواهد کرد. اسرائیل خود را آمریکای خاورمیانه می‌داند. تمام اینها را علم کردند تا شاید در مقابل جمهوری اسلامی در مذاکرات موفق شوند. البته زهی خیال باطل. در چنین حالتی فکر نمی‌کنم مذاکره معنا داشته باشد. از یک سو بمباران و کشتار و از سوی دیگر مذاکره مفهومی ندارد. وزیر امور خارجه نیز به درستی این را اعلام کرد. ما در مقابل تمام اینها ایستاده‌ایم و با همه قدرت به اسرائیل حمله می‌کنیم و روزگار را بر آنها تلخ خواهیم کرد.»

تعیین پرداخت خسارت جنگ

احمد صادقی، عضو شورای شهر تهران هم نگران نبود آژیر خطر و پرداخت خسارات این جنگ به شهروندان تهرانی بود و پس از آن به موضوع پناهگاه‌ها پرداخت. او گفت: «مردم باید بدانند که چه نهادی مسئول پیگیری خسارت‌ها است. در شرایطی که بیمه تعهدی برای پرداخت در زمان جنگ ندارد، دولت موظف است به این موضوع ورود کرده و پیگیری‌های لازم را انجام دهد.» او با اشاره به اینکه در صورت تداوم این شرایط حتماً باید فضای زیرسطحی ایجاد شود، تاکید کرد: «در این شرایط باید اعلام خطر سریع و آژیر خطر فعال شود. این نیازمند پیگیری ستاد بحران شهر تهران است. در صورت تداوم وضع موجود باید این فرض‌ها مورد استفاده قرار گیرند؛ از جمله ایستگاه‌های مترو و تمهیدات لازم برای آمادگی در برابر حملات و پناه دادن به شهروندان در این فضاها فراهم شود.»

دسترسی ۲۴ ساعته به مترو

فاطمه مهاجرانی، سخنگوی دولت روز گذشته از دسترسی ۲۴ ساعته شهروندان به مترو خبر داده و گفت: «مساجد از پناهگاه‌های مردم است و از امشب نیز قرار است متروها باز شود تا مردم بتوانند ۲۴ ساعته پناه بگیرند. بسیاری از مدارس نیز مکان امن است و مردم می‌توانند به آن پناه ببرند. باید در شرایط سخت، آرامش خود را حفظ کرد و بدانیم که کارها در دست انجام است.» مدارس و مساجد در حالی امن هستند که پناهگاه داشته باشند در غیر این صورت با ساختمان‌های معمولی تفاوتی ندارند. اما مترو امن است.

جمال رحمتی

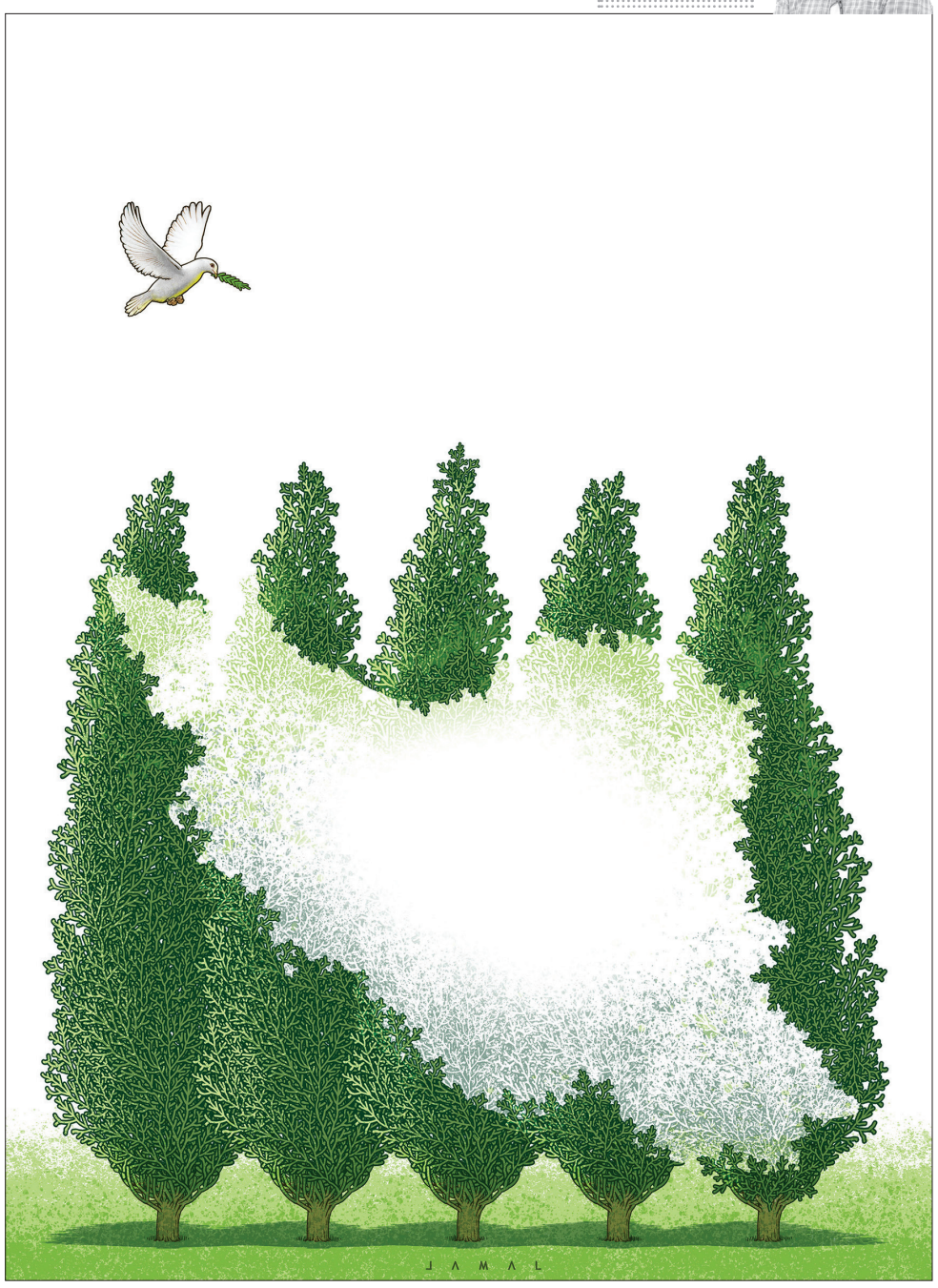

جنگ برای نابودی صلح

حمله اسرائیل، خنجری در قلب دیپلماسی است

علی آهنگر
نویسنده و پژوهشگر تاریخ

در سحرگاه جمعه، ۲۲ خرداد ۱۴۰۴، آسمان ایران چشم‌ها را به سوی خود دوخت. حمله‌ای بی‌مقدمه، برنامه‌ریزی‌شده و سنگین از سوی اسرائیل، شهرها و پایتخت ایران را هدف گرفت. فرماندهان نظامی، دانشمندان هسته‌ای و شهروندان غیرنظامی، زن‌ها و کودکان در این حمله به شهادت رسیدند. مادری ۲۹ ساله با کودک دوماهه‌اش شهید شدند. خانواده‌ای چهارنفره که پدر معلم بازنشسته، مادر کارمند بانک، و دو فرزند دختر و پسر، که دختر شاعر و پسر سوارکاری ماهر بود، همه در کنار هم جان باختند. اما این یک یورش معمول نبود؛ این جنگ، یک هدف سیاسی عمیق‌تر داشت: نابود کردن راه صلح و دیپلماسی.

دو ماه بود که مذاکرات مستقیم میان ایران و آمریکا، به پایمردی عمان در جریان بود. پنج دور گفت‌وگو در مسقط و رم برگزار شده بود و دور ششم آن قرار بود روز یکشنبه ۲۵ خرداد در پایتخت عمان ادامه یابد. برخلاف ظواهر، زمینه برای گشودن گره‌های کور مهیا بود؛ زبان مشترکی در حال شکل گرفتن بود، طرفین از خطوط قرمز یکدیگر آگاه شده بودند و نشانه‌هایی از اراده برای قرار گرفتن در مسیر توافق دیده می‌شد. در همین مدت، اما یک صدا پیوسته با خشونت فریاد می‌زد: «توافق نه، جنگ آری!»

اسرائیل و متحدان تندرو آن در کنگره آمریکا، دل خوشی از روند نزدیک‌شدن تهران و واشنگتن نداشتند. برای آنان، وجود ایران مقتدر و مستقل حتی اگر در چارچوب یک توافق باشد، تهدیدی راهبردی است. آنها خواهان ایرانِ همیشه دشمن‌اند، نه ایرانی که با دیپلماسی، خود را از تنگنای تحریم بیرون بکشد. اسرائیل خوب می‌دانست که موفقیت این مذاکرات می‌تواند به تغییر کامل توازن قدرت در منطقه منجر شود؛ تغییری که دیگر با بمب و پهپاد جبران‌پذیر نیست.

پس با دقت ساعت‌ها را کوک کردند: درست در آستانه برگزاری ششمین دور گفت‌وگوها، حمله‌ای را کلید زدند تا با یک ضربه، هم روند دیپلماتیک را متوقف کنند و هم ایران را وادار به واکنش کنند. این همان سناریوی «تحریک، واکنش، تحریم دوباره» است که اسرائیل سال‌هاست با مهارت پیاده می‌کند. این‌بار اما، ما باید هوشیارتر از همیشه باشیم. حمله اسرائیل نه‌تنها جنایتی جنگی بود، بلکه اقدامی علیه صلح بود؛ تلاشی برای آنکه ایران و آمریکا هرگز بر سر میز مذاکره به تفاهم نرسند. اسرائیل نمی‌خواهد پرونده هسته‌ای ایران حل شود، زیرا ایرانِ بدون تحریم، ایرانِ بازسازی‌شده، ایرانِ قدرتمند و علمی، بزرگ‌ترین کابوس تل‌آویو است. اضافه بر آنکه اسرائیل موجودیتی بحران‌زیست است. بدون جنگ و بحران قادر به ادامه حیات نیست.

بااین‌حال، این بار اوضاع فرق می‌کند. ملت ایران، هر چند که در سوگ فرزندان خود عزادار است، در عین حال باید تصمیمی بزرگ بگیرد: آیا اجازه خواهیم داد صلح دفن شود؟ یا در عین حفظ غرور ملی و پاسخ حساب‌شده نظامی، مسیر دیپلماتیک را هم زنده نگه خواهیم داشت؟

اکنون زمان آن است که سیاستمداران ما با درک این واقعیت که جنگ‌طلبان از هر دو سوی اقیانوس می‌خواهند صدای گفت‌وگو خاموش شود، بیش از همیشه با تدبیر و درایت عمل کنند. پاسخ ایران هم می‌تواند با اقتدار نظامی کوبنده باشد، و هم مانع از افتادن در دام خواسته دشمنان: یعنی نابودی کامل دیپلماسی باشد.

ما ملت ایران، با پاسداری از خون شهیدان‌مان، هم می‌توانیم در میدان سطوت و اقتدار نظامی پاسخ دهیم، هم نگذاریم دشمن در نابود کردن روند دیپلماسی موفق شود. امروز دشمنان در میدان عمل دیده‌اند که هیچ گنبدی برای‌شان امنیت نمی‌آورد. دولت‌های منطقه دریافته‌اند که چگونه مردم کشورشان در حین عبور موشک از آسمان بالای سرشان، به شادی و شعف می‌پردازند. متوهمان جنگ‌طلب در آمریکا و غرب هم حالا دیگر حساب کار دست‌شان آمده است. حالا اگر به خود آمده‌اند و درهای صلح را می‌کوبند، آن‌سوی اقتدار دیپلماتیک را نیز نشان‌شان دهیم.